

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นส่วนที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มประชากรตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "การบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" นี้มีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มประชากรตัวอย่าง

กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยบุคคลากร ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มครู-อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มแบบ ๒ ขั้นตอน (Two Stages Random Sampling) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. สุ่มโรงเรียนมาร้อยละ ๕๐ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยวิธีจับฉลากจะได้โรงเรียน ๔๕ โรงเรียนจากจำนวน ๘๙ โรงเรียน และได้จำนวนผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย โรงเรียนละ ๕ คน รวมเป็น ๒๒๕ คน

๒. ในกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่สุ่มได้ดังกล่าว สุ่มครู-อาจารย์จากจำนวนทั้งสิ้น ๑๒,๕๗๑ คน เฉลี่ยโรงเรียนละ ๘ คน ได้ ๓๖๐ คน^๑ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

---

^๑ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 1970, 30 607-610.

รวมกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น ๕๔๕ คน (รายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้ โปรดดูในภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน และปัญหาอุปสรรคในการบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการอ่านตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เป็นคำถามที่มุ่งตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี ๕ ตัวเลือกตามความถี่ของการปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น ไม่มีเลย น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด โดยให้น้ำหนักคะแนน ๐, ๑, ๒, ๓, ๔ ตามลำดับ สำหรับคำถามข้อ ๔, ๕, ๘, ๑๗, ๒๐, ๓๘, ๔๑ เป็นคำถามในลักษณะนิเสธ จึงกำหนดให้คะแนนแปรกลับกับคำถามข้ออื่น ๆ ด้วย เป็น ๔, ๓, ๒, ๑, ๐ ตามลำดับ คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าทั้งหมดมี ๖๖ ข้อ แบ่งเป็นการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนด้านต่าง ๆ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การรับและแบ่งกลุ่มนักเรียน จากข้อ ๑-๔ รวม ๔ ข้อ
๒. การปฐมนิเทศนักเรียนจากข้อ ๕-๑๕ รวม ๗ ข้อ
๓. การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน จากข้อ ๑๖-๒๔ รวม ๙ ข้อ

๔. การทำทะเบียนและการรายงานเกี่ยวกับนักเรียน จากข้อ ๒๕-๓๑ รวม ๗ ข้อ
๕. การจัดกิจกรรมนักเรียน จากข้อ ๓๒-๔๓ รวม ๑๒ ข้อ
๖. การบริการสุขภาพและอนามัย จากข้อ ๔๔-๕๓ รวม ๑๐ ข้อ
๗. การจัดและบริการแนะแนว จากข้อ ๕๔-๖๑ รวม ๘ ข้อ
๘. การให้ทุนการศึกษา จากข้อ ๖๒-๖๖ รวม ๕ ข้อ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) มุ่งถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนทั้ง ๘ ด้าน รวม ๘ ข้อ

การสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามนี้ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามทุกข้อ แล้วจึงได้จัดพิมพ์และนำไปขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๐ ท่าน คือ

๑. อาจารย์กมล ธิโสภา ผู้อำนวยการกองแผนงาน
กรมสามัญศึกษา
๒. อาจารย์พงษ์ศักดิ์ รุ่งโรจน์พานิช หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียน
กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กีสุขพันธ์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. อาจารย์เจริญ วงศ์พันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
๕. อาจารย์ภิญโญพร วัฒนเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาลัย
๖. อาจารย์สมศักดิ์ เวชสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาสาร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๗. อาจารย์สุจินต์ คำแย้ม ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนมหารัชมงคล

๘. อาจารย์สุณีย์ เจริญพงษ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
 ๙. อาจารย์ปรีชา ชัยศรีเอกปัญญา อาจารย์โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
 ๑๐. อาจารย์ถาวร สุทธิศิริ อาจารย์โรงเรียนวัดบวรนิเวศ

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้ควบคุม
 วิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปใช้จริงในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรดังกล่าวข้างต้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามคืน
 ด้วยตนเองตามกำหนดเวลาที่นัดหมายไว้กับโรงเรียน ส่วนที่ได้ไม่ครบขอความกรุณาจากโรงเรียน
 ให้ส่งคืนทางไปรษณีย์

ในการส่งแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
 ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ไปขอความร่วมมือจากโรงเรียนต่าง ๆ โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น ๔๔๔ ชุด
 ได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์มา ๔๔๔ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๐ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มประชากร

ประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
๑. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๒๒๔	๑๘๐	๘๐.๐๐
๒. กลุ่มครู-อาจารย์	๓๖๐	๓๑๔	๘๘.๖๑
รวม	๕๘๔	๔๙๔	๘๕.๓๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ๔๔๔ ชุด ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง ๒ กลุ่ม โดยนำข้อความคำถามตอนที่ ๑ มาแจกนับ (Tally) จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน นำไปหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการนักเรียน โดยนำข้อความคำถามในตอนที่ ๒ มาแจกนับเป็นรายข้อแล้วนำไปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ ๓ รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารกิจการนักเรียนจากคำถามปลายเปิด (Open-ended) แล้วนำมาแจกแจงความถี่เสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้

๑. หาค่าร้อยละ

๒. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) จากสูตรต่อไปนี้^๑

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

$\sum fx$ = แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

^๑ ประคอง กรรมสูตร, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๗), หน้า ๔๐.

๓. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จากสูตรต่อไปนี้^๑

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D	=	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum fx^2$	=	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
	$\sum fx$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ ประคอง กรรณสูตร, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๗), หน้า ๕๑.